

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0416U001694

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-04-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашенко Марія Петрівна

2. Lukashenko Maria Petrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 01.01.06

Назва наукової спеціальності: Алгебра і теорія чисел

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-03-2016

Спеціальність за освітою: 8.04020101

Місце роботи здобувача: Приватний вищий навчальний заклад "Інститут управління природними ресурсами"

Код за ЄДРПОУ: 25072377

Місцезнаходження: 78200, Україна, Івано-Франківська обл. м. Коломия, вул. Коцюбинського,5

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 20.051.09

Повне найменування юридичної особи: Коломийський інститут ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 25735101

Місцезнаходження: вул. Лисенка, 8, м. Коломия, Коломийський р-н., Івано-Франківська обл., 78200, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 27.15.25

Тема дисертації:

1. Диференціювання в кільцях та напівпервинність
2. Derivations in rings and semiprimeness

Реферат:

1. Дисертаційна робота на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.01.06 - алгебра та теорія чисел - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, 2015. Дисертація присвячена дослідженню диференціювань асоціативних кілець. Описано деякі властивості кілець, всі диференціювання яких нільпотентні індексів < 2 . Досліджено властивості диференціювань, що діють як гомоморфізми чи антигомоморфізми на диференційно напівпервинних кільцях (відповідно на їх ненульовому правому d -ідеалі). Введено поняття жорсткого диференціювання в кільці, встановлено деякі його властивості та будову комутативного артінового кільця з жорсткими диференціюваннями. Охарактеризовано будову класичного кільця дробів Q комутативного кільця R , яке має таке ненульове диференціювання d , що $d(x)=0$ або $d(x)$ регулярний для будь-якого x -

елемента кільця R . Описано будову правих кілець дробів Q правих кілець Голді R , які мають такий неединичний автоморфізм ν , що $x-\nu(x)$ нульовий або регулярний для будь-якого x - елемента кільця R . Для вільного від 2-скруту асоціативного кільця R досліджено взаємозв'язки між властивостями його асоційованих кільця Жордана RJ , лівого кільця Жордана RL та кільця Li RL .

2. The thesis is devoted to research the derivations of associative rings. Some properties of the rings with all derivations nilpotent of index <2 were studied there. We study derivations that acts as a homomorphism or an antihomomorphism on a differentially semiprime ring (respectively on its nonzero differential right ideal). Let R be a ring with an identity, U a nonzero right d -ideal and $d \in \text{Der } R$. There were proved that if R is d -semiprime and d is a homomorphism of R (respectively acts as a homomorphism on U), then $d=0$. If R is d -prime and d acts as an antihomomorphism on U , then $d=0$. We introduce the notion of a rigid derivation, investigate its properties and characterize the commutative Artinian ring R with the rigid derivations. In the thesis were proved that in a ring R with an identity there exists an element $a \in R$ and a nonzero derivation d such that $ad(a)$ is nonzero. A ring R is said to be a d -rigid ring for some derivation d if $d(a)=0$ or $ad(a)$ is nonzero for all elements from R . In the work were established that a commutative Artinian ring R either has a non-rigid derivation or is a ring direct sum of rings every of which is a field or a differentially trivial v -ring. The proof of this result is based on the fact that in a local ring R with the nonzero left T -nilpotent Jacobson radical $J(R)$, for any derivation d such that $d(J(R))=0$, it follows that $d=0$ if and only if the quotient ring $R/J(R)$ is a differentially trivial field. In the thesis obtained a characterization of commutative rings R with a nonzero derivation d such that $d(x)=0$ or $d(x)$ is regular for all $x \in R$ and a characterization of a structure of the right Goldie rings R which have a nonidentity automorphism ν such that $x-\nu(x)=0$ or is regular for every $x \in R$. There were also proved that if a right Goldie ring has a such automorphism ν , then it is a semiprime ring with the classical right ring of quotients Q which is either a division ring T , or the ring direct sum $Q=T+T$, or the ring of 2×2 matrices over a division ring T . For a 2-torsion free associative rings R there were established the relationships between the properties of R , the associated Jordan ring RJ , the associated left Jordan ring RL and the associated Lie ring RL .

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артемович Орест Дем'янович
2. Artemovych Orest Demianovych

Кваліфікація: д.ф.-м.н., 01.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петравчук Анатолій Петрович

2. Петравчук Анатолій Петрович

Кваліфікація: д.ф.-м.н., 01.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Богдана Віталіївна

2. Олійник Богдана Віталіївна

Кваліфікація: д.ф.-м.н., 01.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Загороднюк Андрій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Загороднюк Андрій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.